

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/137/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7821201646
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Miková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7821201646.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Mikovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobcu Čiperný lesník s.r.o., Šemberova 66/9, Olomouc, Česká republika, IČO: 03 423 654, zastúpeného advokátom JUDr. Ján Dorkin, Námestie baníkov 17/33, Rožňava, proti žalovanému M. O., nar. XX.X.XXXX, bytom M. XX, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Halagan, s.r.o., Framborská 253/21, Žilina, IČO: 50 626 329, v konaní o nahradenie prejavu vôle na uzavretie kúpnej zmluvy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 23. júna 2022 č.k. 4C/37/2021-138 v spojení s opravným uznesením zo dňa 19. júla 2022 č.k. 4C/37/2021-165

rozhodol:

M e n í odvolaním napadnutý výrok rozsudku o nároku na náhradu trov konania tak, že žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 50 %.

N e p r i z n á v a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom uvedeným v záhlaví pripustil zmenu žaloby v znení podania žalobcu z 3.5.2022, nahradil prejav vôle žalovaného na uzavretie kúpnej zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu na pozemku parc. č. XXXX/X, parc. č. XXX/X, v kat. území M., s náležitosťami kúpnej zmluvy vymedzenými výrokom rozsudku a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v plnom rozsahu.

2. Žalobca ako podielový spoluvlastník dotknutých nehnuteľností uplatnil svoj nárok na ochranu predkupného práva spoluvlastníka podľa § 140 Občianskeho zákonníka (OZ) v spojení s § 603 a nasl. OZ, žiadajúc od žalovaného ako nového nadobúdateľa spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti, aby mu spoluvlastnícky podiel predal za rovnakých podmienok ako ho kúpil od pôvodného spoluvlastníka. Žalovaný sa stal spoluvlastníkom dotknutých nehnuteľností v kat. území M. na základe kúpnej zmluvy uzavretej 26.6.2018 s pôvodným spoluvlastníkom - predávajúcim Q. U., ktorý opomenul svoju povinnosť ponúknuť žalobcovi v súlade s § 140 OZ ním predávaný podiel na odkúpenie.

3. Vychádzajúc z nespornej skutočnosti, že došlo k porušeniu zákonného predkupného práva žalobcu a súhlasného stanoviska žalovaného k návrhu žalobcu, súd žalobe v navrhovanom znení petitu vyhovel, priznajúc žalobcovi ako procesne úspešnej sporovej strane podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP) náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Proti výroku rozsudku o náhrade trov konania podal žalovaný odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP dovolávajúc sa aplikácie ustanovenia § 257 CSP, v zmysle ktorého súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Za takéto dôvody odvolateľ označil okolnosti predchádzajúce podaniu žaloby vo veci samej ako i existenciu mimosúdnych rokovaní, z ktorých vyvodil, že mu nemožno pričítať na zavinenie procesnú zodpovednosť za vedenie súdneho

konania. Poukázal na to, že predžalobné výzvy žalobcu zo dňa 21.5.2021 si neprevzal, lebo mu boli adresované na miesto bydliska v Meliate č. XX, na ktorom sa z pracovných dôvodov zdržiava len sporadicky, pracuje a býva v Bratislave. O podaní žaloby sa dozvedel až v mesiaci september 2021, následne v októbri kontaktoval svojho zástupcu a od novembra 2021 medzi stranami sporu prebiehala e-mailová komunikácia o vyriešení predmetu sporu, keď nárok žalobcu nespochybňoval. Predmetom mimosúdnych rokovaní bolo vysporiadanie i ďalších podielov žalovaného na nehnuteľnostiach v časti, v ktorej neboli dotknuté súdnym sporom a sám právny zástupca žalobcu v máji 2022 oznámil súdu, že nedošlo k mimosúdnej dohode, lebo nemal vyjadrenia svojho klienta k ponukám žalovaného o cene ostatných podielov žalovaného na nehnuteľnostiach. Odvolateľ uviedol, že od času, keď získal vedomosť o vedení súdneho sporu aktívne so žalobcom jednal, zaslal mu aj návrh kúpnej zmluvy na prevod všetkých spoluvlastníckych podielov, deklaroval, že uznáva nárok žalobcu a nijako nepodmieňoval uzavretie dohody v časti nároku, ktorá je predmetom sporu, s uzavretím dohody ohľadom ostatných spoluvlastníckych podielov na parcele registra č. XXXX/X, ktoré nie sú predmetom sporu.

5. Žalobca sa k odvolaniu nevyjadril.

6. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné. Pretože neboli splnené podmienky na potvrdenie rozhodnutia, ani na jeho zrušenie, odvolací súd zmenil odvolaním napadnuté uznesenie v súlade s § 388 CSP tak, ako to vyplýva z výroku rozhodnutia.

7. Ustanovenia § 255 CSP až § 261 CSP upravujú predpoklady, za splnenia ktorých majú strany sporu (alebo tretie osoby) právo na náhradu trov konania, ktoré vynaložili. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane konania, ktorej to priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela, alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

8. Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci (1). Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (2).

9. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

10. V prejednávanej veci niet sporu, že žalobca bol v konaní úspešnou stranou sporu v celom rozsahu, preto mu v súlade s § 255 ods. 1 CSP svedčí právo k náhrade trov, ktoré mu v konaní vznikli. Aplikácia § 257 CSP znamená, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto nahradila protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 M Cdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 M Cdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľe), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, avšak nejedná sa o automatické pravidlo, ale prvok individualizácie, keď ustanovenie § 257 CSP neslúži primárne ani na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/102/2017 z 31.7.2017).

11. Ustanovenie § 257 CSP je teda procesnou normou umožňujúcou vziať do úvahy také okolnosti prípadu, ktorých zohľadnenie je vylúčené pri aplikácii striktného pravidla o procesnej zodpovednosti sporových strán za výsledok konania. Vyžaduje si to princíp spravodlivosti, ktorého zmyslom je zohľadniť osobitosť každého jednotlivého súdneho sporu a mnohorakosť životných situácií nepostihnuteľných generálne uplatniteľnou procesnou normou. V prejednávanvej veci odvolací súd v súlade s princípom spravodlivosti (článok 2 CSP) pri zohľadnení zodpovednosti sporových strán za vedenie súdneho sporu a výsledok konania dospel k záveru, že sú dané dôvody na odchýlenie sa od zásady procesnej zodpovednosti a aplikáciu § 257 CSP.

12. Odvolací súd vzal do úvahy, že potreba súdnej ochrany práv žalobcu nevyplývala výlučne z konania žalovaného, ale týkala sa tiež postupu jeho právneho predchodcu, ktorý ako podielový spoluvlastník opomenul toto právo žalobcu rešpektovať. Aj keď súčasne platí, že v súlade so zásadou „právo patrí bdelym“ to nezabavuje zodpovednosti žalovaného za vzniknutú situáciu, lebo je dôvodné od neho očakávať, že sa starostlivo oboznámil so všetkými právnymi obmedzeniami týkajúcimi sa nadobúdanych nehnuteľností včítané okolností uplatnenia predkupného práva spoluvlastníka, nemožno prehliadať jeho procesný postoj v konaní smerujúci k uspokojeniu práv žalobcu.

13. Žalobca sa domáhal ochrany svojich práv v súdnom konaní žalobou doručenu 17.6.2021, keď nebolo spochybnené, že jeho predžalobné výzvy z 21.5.2021 žalovaný v mieste svojho bydliska neprevzal, lebo sa z dôvodu výkonu práce zdržiaval na inom mieste. O uplatnení práv žalobcu z predkupného práva tak získal vedomosť až z doručenia žaloby v mesiaci september 2021. Z obsahu spisu vyplýva pravdivosť tvrdení žalovaného, že medzi stranami sporu prebiehali mimosúdne rokovania, z ktorých dôvodov obe sporové strany opakovane navrhovali odročovanie pojednávanií, pričom nebolo sporné, že žalovaný nárok žalobcu nespochybňuje, mimosúdne dohody sa však dotýkali aj riešenia prevodu vlastníckeho práva k ďalším spoluvlastníckym podielom vo vlastníctve žalovaného, záujem o kúpu ktorých žalobca nepopieral. Z dôvodu, že v časti podielov, ktoré neboli predmetom sporu nedošlo k dohode medzi stranami o ich cene, žalobca žiadal, aby súd v súlade so súhlasným stanoviskom žalovaného žalobe vyhovel. Pokiaľ vyhovenie žalobe predstavuje jednoznačný procesný úspech žalobcu, v konaní nemožno opomenúť skutočnosti uvádzané žalovaným v odvolaní, ktorých pravdivosť nebola sporná a ktorá opodstatňuje, aby v časti náhradu trov konania znášal tiež žalobca. Pokiaľ sporové strany viedli mimosúdne rokovania, za ich priebeh i výsledok nesú procesnú zodpovednosť v rovnakej miere, pričom nebolo spochybňované, že žalobca uvažoval aj o možnosti nadobudnutia ďalších podielov v spoluvlastníctve žalovaného, aj keď neboli predmetom sporu, z ktorých dôvodov tiež žiadal o odročenie pojednávania na účely mimosúdneho vysporiadania nárokov. Z uvedených okolností vyplýva, že žalovaný reagoval promptne na požiadavku žalobcu a nemaril bez právneho dôvodu uspokojenie jeho nároku. Zároveň ale zásade spravodlivého usporiadania právnych pomerov strán, pri zohľadnení zákonom predvídanej povinnosti žalovaného oboznámiť sa s právnym stavom nehnuteľnosti, ku ktorým vlastníctvo nadobúda, zodpovedá požiadavka, aby žalovanému bola uložená povinnosť k náhrade trov konania aspoň v časti nároku, nakoľko svojím správaním (opomenutím) zadal dôvody pre uplatnenie nároku žalobcu v konaní pred súdom. Z konania pritom nevyplýva, aby žalobca mohol predvídať, že žalovaný sa na adrese pobytu nezdržiava, a teda nebude reagovať na jeho predžalobné výzvy. Za zodpovedajúce vyššie zmieneným okolnostiam sporu, zodpovednosti žalovaného a žalobcu za vedenie súdneho konania, odvolací súd ustálil, že zmyslu a účelu § 257 CSP a princípu spravodlivosti zodpovedá uloženie povinnosti žalovanému na náhradu trov konania žalobcovi v rozsahu 50 %.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté v súlade s § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Pomer procesného úspechu a neúspechu v odvolacom konaní u sporových strán je zhodný, z ktorých dôvodov nebola žiadnej strane sporu priznaná náhrada trov odvolacieho konania.

15. Rozhodnutie prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).